

פרשת תצווה

משמעותו של בגד

חשיבותו של הנושא הנבחר

בפרשתנו מופיע תיאור מפורט של בגדי הכהן הגדול. אם היו לנו שאלות על הפאר המפורט בבניית המשכן, שאלות אלו נכונות גם לגבי בגדי הכהן הגדול ואולי אף יותר: מילא הבניין מפואר, אבל האדם הניצב בקודש לפני האל – האם הוא לא אמור להקרין ענווה ופשטות? לאורך הדורות הוצגו תשובות שונות לשאלה זו, וכמה מהן הוצגו אצלנו במדורים השונים.

אין ספק שלבגדים ישנה משמעות, כאשר אנו רואים בגדים רגילים – אנו לא מתמקדים בהם ולא מייחסים להם משמעות מיוחדת, אולם כל בגד שהוא חריג לכיוון מסויים: מפואר, נוצץ, מוזנח או מלוכלך מאוד, משונה מאוד, לא מתאים לעונה או למינו של האדם הלובש אותו או לגילו (למשל גבר שלובש חצאית) – כל אלה ימשכו את תשומת ליבנו. במדור **מפרשה לדרשה** אנחנו מדברים על כך שאפילו מי שאומר – כמו עדן – שלא איכפת לו מהבגדים – בעצם מאוד איכפת לו, עובדה שיש דברים שהוא לא מוכן ללבוש... כלומר גם הוא בעצם מבין שהבגדים משדרים משהו מאישיותו.

בני נוער מנסים לא פעם "תלבושות" שונות, בין היתר מתוך חיפוש זהותם, לעיתים הם שמחים למשוך תשומת לב, ולעתים להעלים את גופם. לעיתים הם לא מבינים שזוהי תשומת לב לא חיובית... ההתייחסות שלנו כאנשי חינוך אל הבגדים היא מורכבת, ואת המורכבות הזו יש להעביר לתלמידים חשוב לשדר לתלמידים לשאול את עצמם מה מוביל אותם בבחירת הבגדים, ולבחון בצורה אמיתית את התשובות שהם עונים.

כתוב בפירוש - עוד פירוש על מדור הפרשנות

פירוש הדעת מקרא מציג 3 פירושים שונים, כל אחד מציג זווית ראייה שונה לשאלה **מה משמעותם של בגדי הקודש**. לקראת סיום, עינת (הילדה עם החולצה הירוקה)מביעה את דעתה ומסבירה איזה פירוש מועדף עליה ומדוע. ניתן בשלב זה לעצור את הקריאה ולשאול את התלמידים איזה פירוש מועדף עליהם ומדוע.

בבלון הדיבור האחרון, יוני מרחיב את הדיון למשמעותם של בגדים בכלל – לא רק מדים, ומסביר כיצד הבגדים מייצגים אותנו, אך מציג מצד שני הזהרה שלא לנסות להציג את עצמנו כמשהו אחר ממה שאנחנו באמת. ניתן לפתח עם התלמידים דיון סביב השאלה: **האם כדאי להעזר בביגוד מסויים כדי ליצור רושם ראשוני שיעזור לנו? (למשל בראיון עבודה) או שזה סוג של תרמית כיוון שאני יוצר ציפיה לדבר מסויים ויתכן שהמציאות שתתגלה מאוחר תהיה שונה?**

נאה דורש – עוד מילת הסבר על המדרש

רבי אלעזר בן שמעון לומד מסדר הדברים בפסוק את הקשר הסיבתי ביניהם. הפסוק פותח בפעולות ההלבשה "וחגרת... וחבשת" ואחר כך באה הקביעה "והייתה להם כהונה".
מכאן למד הדרשן כי לבישת בגדי הכהונה הם תנאי הכרחי לקיומה של הכהונה. לכאורה, הדבר נראה תמוה: הכהנים נולדו למשפחת כהונה, והתפקיד בא להם בירושה לא מבחירה. מהי אם כן משמעות הביטוי "אין כהונתם עליהם"?
נוכל לענות על כך ביתר קלות אם נשווה לבעלי תפקידים בימינו: שוטר הוא תמיד שוטר, גם כשהוא בבית. אולם הוא שואב את סמכותו מן המדים שהוא לובש. אפילו שוטר סמוי הפועל בבגדים אזרחיים חייב להציג תעודת שוטר כאשר הוא רוצה להפעיל את סמכותו. המטרה של ה"מדים" – של אנשי צבא, רופאים ואנשי סיעוד, מאבטחים ועוד – היא להצביע על תפקידם ולעורר את היחס המתאים מצד הסובבים. כאשר הם בבית ללא המדים – הם אינם "בתפקיד". וכאשר הם צריכים "להיכנס לנעלי התפקיד" (לא סתם מטאפורה!), עליהם לעטות את הבגדים שלהם. זהו תנאי הכרחי – כמובן, עם יוצאי דופן, כפי שהזכרנו – למילוי תפקידים בצורה טובה, ולקבלת היחס המתאים מהסובבים.
אם כן, לבגד יש חשיבות ייצוגית הן כלפי הסובבים והן כלפי אחריות האדם לתפקידו. אדם במדים יתנהג אחרת מאשר בבגדים רגילים. לכן קבע הדרשן את הכלל החשוב כי כהן יכול לשמש בתפקידו רק עם בגדי הכהונה עליו.

מקבלים אחריות בפרשה

הבגדים שאנו בוחרים ללבוש מייצגים אותנו, אם נרצה בכך או לא, אנחנו לא יכולים להתעלם מכך. האמירה "אל תסתכל בקנקן" היא נכונה אך לא מוחלטת. הביגוד מקרין ומבטא חלק מאישיותנו ולכן חלק מקבלת האחריות הוא לדעת להתלבש – כפי שהיינו רוצים שיראו אותנו גם מבחינת אפיינו.

מצד שני – לפיתוח הדילמה המוצגת

בדילמה הפעם אנו מתמקדים בשאלת התלבושת האחידה. המספר מציג את שני הצדדים – הוא מתנגד לתלבושת מסיבות אותן הוא מפרט ודנה ידידתו מצדדת בתלבושת ומציגה את טיעוניה שלה.
בישראל של ימינו, בבתי ספר רבים הפערים הכלכליים הם גדולים, ובאים לידי ביטוי לא רק בלבוש אלא גם ברמה לימודית: מי שידו משגת לממן שיעורים פרטיים, יש לו סיכוי רב יותר להצליח בלימודים, חוגים מעשירים, משחקים מיוחדים ואפילו ספרים – כל אלו – עולים כסף.
במישורים שונים אין לנו אפשרות להשפיע, אך דווקא ההמלצה לתלבושת אחידה, מסייעת לטפל באופן חלקי בתופעת הפערים. כפי שאומרת דנה במדור "יש משהו בתלבושת האחידה שהופך את כולם לשווים".
נכון שהתלבושת האחידה אינה פותרת את כל הבעיות וכפי שאומר הכותב, יהיו מי שימצאו איך להתהדר במותגים מיוחדים, אך מעניין לדון עם התלמידים בשאלות האחרונות שהעלה הכותב – **האם אכן יש כאן מראית עין שמשפיעה? האם יש חשיבות למראית עין שכזו?**

